

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN

NGUYỄN HỒNG SƠN

CHƯƠNG TRÌNH VIETNAM ONLINE
VỚI CÔNG TÁC THÔNG TIN TUYÊN TRUYỀN
VỀ HOẠT ĐỘNG CỦA CHÍNH PHỦ

**(Khảo sát chương trình Vietnam Online từ tháng 5/2008 đến
5/2010)**

Chuyên ngành: Báo chí học
Mã số : 60.32.01

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ BÁO CHÍ

Hà Nội - 2011

Công trình được hoàn thành tại: Khoa Báo chí và Truyền thông –
Trường Đại học KHXH và Nhân văn – Đại học Quốc gia Hà Nội

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Dương Xuân Sơn

Phản biện 1:

TS Đặng Thị Thu Hương – Trường Đại học KHXH và Nhân
văn

Phản biện 2:

PGS.TS Vũ Duy Thông – Báo Điện tử Đảng Cộng sản Việt
Nam

Luận văn sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận thạc sĩ họp
tại

Khoa Báo chí Truyền thông – Trường ĐH KHXH và Nhân văn –
ĐH Quốc gia Hà Nội 10 giờ 00 ngày 26 tháng 11 năm 2011

Có thể tìm hiểu luận văn tại:
Trung tâm thư viện Đại học Quốc gia Hà Nội

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.....	3
-------------	---

1. Tính cấp thiết của đề tài.....	3
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề.....	4
3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu.....	4
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	5
5. Phương pháp nghiên cứu.....	5
6. Đóng góp mới, ý nghĩa lý luận, thực tiễn của luận văn.....	6
7. Cấu trúc của luận văn.....	6
CHƯƠNG 1: LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ CHỨC NĂNG, NHIỆM VỤ, VAI TRÒ CỦA BÁO CHÍ TRONG CÔNG TÁC THÔNG TIN TUYÊN TRUYỀN GIAI ĐOẠN HIỆN NAY.....	7
1.1 Quan điểm của Mác, Lê-nin và tư tưởng Hồ Chí Minh về sự lãnh đạo của Đảng đối với báo chí.....	7
1.2. Sự lãnh đạo quản lý của Đảng, Nhà nước ta và chỉ đạo điều hành của Chính phủ đối với hoạt động báo chí.....	7
1.2.1 Sự cần thiết của công tác lãnh đạo, quản lý, điều hành của Đảng, Nhà nước và Chính phủ đối với hoạt động báo chí.....	8
1.2.2 Vai trò của báo chí trong thông tin tuyên truyền về chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và chỉ đạo, điều hành của Chính phủ.....	9
1.3. Thực trạng và những vấn đề đặt ra đối với báo chí trong công tác thông tin tuyên truyền giai đoạn hiện nay.....	10
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG NỘI DUNG CHƯƠNG TRÌNH VIETNAM ONLINE VỚI CÔNG TÁC THÔNG TIN TUYÊN VỀ HOẠT ĐỘNG CỦA CHÍNH PHỦ (TỪ THÁNG 5/2008 ĐẾN 5/2010).....	12

2.1. Quá trình Chính phủ chỉ đạo, điều hành đất nước thể hiện trên Chương trình Vietnam Online.....	12
2.2. Đánh giá hiệu quả tuyên truyền của Chương trình Vietnam Online về công tác chỉ đạo, điều hành đất nước của Chính phủ.....	15
2.3. Một số hạn chế về nội dung và hình thức của Chương trình Vietnam Online.....	18
2.3.1 Về mặt nội dung.....	18
2.3.2 Về mặt hình thức.....	19
CHƯƠNG 3: MỘT SỐ GIẢI PHÁP VÀ KHUYẾN NGHỊ NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CHƯƠNG TRÌNH VIETNAM ONLINE	20
3.1 Một số khuyến nghị nhằm nâng cao chất lượng thông tin về các quyết sách của Đảng, Nhà nước, Chính phủ giai đoạn hiện nay.....	20
3.2. Khuyến nghị nhằm nâng cao chất lượng Chương trình Vietnam Online	20
KẾT LUẬN.....	23

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Ngày 19/9/2007, Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng đã cho phép Công thông tin điện tử Chính phủ và Đài Truyền hình kỹ thuật số VTC thực hiện một bản tin truyền hình chuyên sâu về thông tin, tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước cũng như công tác chỉ đạo, điều hành của Chính phủ. Chương trình được ra đời với tên gọi Vietnam Online.

Sau khi đi vào hoạt động, chương trình này đã bước đầu đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ chính trị được giao, khẳng định tác dụng thiết thực, ngày càng có uy tín đối với công chúng. Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đã đạt được, hoạt động của chương trình cũng gặp nhiều khó khăn, nảy sinh không ít vấn đề đòi hỏi tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong thời kì đổi mới. Chính vì vậy, tác giả lựa chọn đề tài *“Chương trình Vietnam Online với công tác thông tin tuyên truyền về hoạt động của Chính phủ - Khảo sát Chương trình Vietnam Online từ tháng 5/2008 – tháng 5/2010”* làm luận văn Thạc sĩ, chuyên ngành Báo chí học tại Khoa báo chí và Truyền thông, trường ĐH KHXH và Nhân văn – ĐH Quốc gia Hà Nội.

2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề

Nghiên cứu về lý luận về chức năng, nhiệm vụ và vai trò của báo chí truyền thông đã được đề cập đến trong nhiều tài liệu như: *“Cơ sở lý luận báo chí”* do tác giả Tạ Ngọc Tấn chủ biên... Việc nghiên cứu, làm rõ lý luận về báo chí và công tác thông tin tuyên truyền đặt dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng và Nhà nước cũng là một trong

những vấn đề cơ bản của báo chí, đã ít nhiều được đề cập trong giáo trình đào tạo ở một số trường đại học chuyên ngành báo chí ở nước ta.

Bên cạnh đó, một số đề tài khoa học và luận văn cũng đã có đề cập đến vai trò, nhiệm vụ của báo chí trên một số lĩnh vực như: *“Vai trò báo chí trong việc góp phần nâng cao hiệu quả chỉ đạo, điều hành của Chính phủ thời kì đổi mới”* - luận văn thạc sĩ của Nguyễn Sĩ Hùng, (năm 2000)... Tuy vậy, hiện vẫn chưa có một đề tài, luận văn nào đi sâu giải thích, làm rõ các khái niệm liên quan tới đề tài báo chí, đặc biệt là báo truyền hình với thông tin tuyên truyền về các chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước và công tác chỉ đạo, điều hành của Chính phủ. Bên cạnh đó, do là một chương trình truyền hình mới lên sóng từ tháng 5/2008 nên cho đến nay chưa có một công trình nghiên cứu cụ thể nào về Chương trình Vietnam Online của Đài THKTS VTC. Do đó, luận văn này của tác giả sẽ là một công trình khoa học mang ý nghĩa lý luận và thực tiễn cao.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

Mục đích:

- Chỉ rõ yêu cầu cấp thiết của việc đổi mới nội dung và hình thức hoạt động của báo chí truyền thông nói chung, đặc biệt là Chương trình Vietnam Online với công tác thông tin tuyên truyền về chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước và hoạt động điều hành của Chính phủ.

- Góp phần cung cấp cơ sở khoa học và thực tiễn để bổ sung, hoàn thiện các giải pháp nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động của Chương trình Vietnam Online.

Nhiệm vụ:

- Đánh giá vai trò vị trí, tầm quan trọng của báo chí truyền thông trong công tác thông tin tuyên truyền về chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước.

- Nghiên cứu khảo sát chương trình Vietnam Online trong công tác thông tin tuyên truyền về chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và hoạt động chỉ đạo điều hành của Chính phủ; phân tích nguyên nhân thực trạng đó; đưa ra kiến nghị để nâng cao hiệu quả hoạt động của chương trình.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

- Nghiên cứu cơ sở lý luận và thực tiễn về chức năng, nhiệm vụ và vai trò của báo chí trong công tác thông tin tuyên truyền về các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và công tác chỉ đạo, điều hành của Chính phủ.

- Nghiên cứu, khảo sát các chương trình Vietnam Online của Đài truyền hình KTS VTC với công tác thông tin tuyên truyền về các hoạt động của Chính phủ trong thời gian hai năm (từ tháng 5/2008 đến tháng 5/2010).

5. Phương pháp nghiên cứu

- Luận văn được thực hiện trên cơ sở lý luận Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối và quan điểm, chính sách của Đảng và Nhà nước.

- Vận dụng những kiến thức về lý luận và thực tiễn để nghiên cứu công tác thông tin tuyên truyền về các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và công tác chỉ đạo, điều hành đất nước của Chính phủ thời gian qua.

- Sử dụng phương pháp mô tả; phương pháp phân tích tài liệu và phương pháp nghiên cứu trường hợp.

6. Đóng góp mới, ý nghĩa lý luận, thực tiễn của luận văn

- Góp phần làm rõ thêm một số vấn đề lý luận về vị trí, vai trò đặc biệt của phương tiện thông tin đại chúng trong công tác thông tin tuyên truyền về các chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước.

- Góp phần nhận thức đúng vị trí, vai trò của các phương tiện thông tin đại chúng, đặc biệt là Chương trình Vietnam Online đối với công tác thông tin tuyên truyền về các hoạt động của Chính phủ.

- Đóng góp cho việc đổi mới nâng cao chất lượng, hiệu quả lãnh đạo, chỉ đạo công tác thông tin tuyên truyền về chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước và công tác chỉ đạo, điều hành của Chính phủ, trong đó có việc đổi mới, nâng cao hiệu quả hoạt động của chương trình Vietnam online.

7. Cấu trúc của luận văn

Ngoài phần mở đầu, phần kết luận và tài liệu tham khảo, luận văn gồm có 3 chương:

- Chương 1. Lý luận và thực tiễn về chức năng, nhiệm vụ, vai trò của báo chí trong công tác thông tin tuyên truyền giai đoạn hiện nay.

- Chương 2. Thực trạng công tác thông tin tuyên truyền về hoạt động của Chính phủ của Chương trình Vietnam Online (từ tháng 5/2008 đến tháng 5/2010).

- Chương 3. Một số giải pháp và khuyến nghị nhằm nâng cao chất lượng Chương trình Vietnam Online.

CHƯƠNG 1

LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ CHỨC NĂNG, NHIỆM VỤ VÀ VAI TRÒ CỦA BÁO CHÍ TRONG CÔNG TÁC THÔNG TIN TUYÊN TRUYỀN GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

1.1 Quan điểm của Mác, Lê-nin và tư tưởng Hồ Chí Minh về sự lãnh đạo của Đảng đối với báo chí.

C.Mác và V.I.Lê-nin đều cho rằng, đối với mỗi Đảng vô sản, tờ báo hàng ngày là mốc quan trọng đầu tiên để tiến lên phía trước. Các ông khẳng định đó là trận địa ban đầu, từ đó Đảng sẽ tiến hành cuộc đấu tranh với giai cấp tư sản. Tiếng nói của báo chí góp phần thống nhất các chủ trương, phương pháp hành động khác nhau nhằm đạt được mục đích, khắc phục những thiếu sót trong hoạt động tư tưởng và thực tiễn của những người cộng sản, làm thức tỉnh quần chúng.

Kế thừa và phát triển quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lê-nin về báo chí vô sản, Hồ Chí Minh luôn coi báo chí là một bộ phận của sự nghiệp cách mạng, là vũ khí sắc bén trong công cuộc đấu tranh giành độc lập cho dân tộc và xây dựng cuộc sống mới cho nhân dân. Trong điều kiện cụ thể cách mạng nước ta những năm đấu tranh giải phóng dân tộc, thống nhất đất nước, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: “Báo chí của ta thì cần phải phục vụ nhân dân lao động, phục vụ chủ nghĩa xã hội, phục vụ cho đấu tranh thực hiện thống nhất nước nhà, cho hòa bình thế giới”.

1.2. Sự lãnh đạo, quản lý của Đảng, Nhà nước và chỉ đạo điều hành của Chính phủ đối với hoạt động báo chí.

1.2.1 Sự cần thiết của công tác lãnh đạo, quản lý, điều hành của Đảng, Nhà nước, Chính phủ đối với hoạt động báo chí.

Đầu tiên, đây là yêu cầu của công cuộc cách mạng do Đảng lãnh đạo. Sự nghiệp đổi mới công nghiệp hóa – hiện đại hóa đất nước là sự nghiệp của dân, do dân và vì dân dưới sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước, chỉ đạo, điều hành của Chính phủ. Vì vậy, sự lãnh đạo, quản lý, điều hành của Đảng, Nhà nước, Chính phủ đối với báo chí là điều kiện quan trọng để báo chí khơi dậy được nhiệt tình cách mạng, sức sáng tạo và tiềm năng trí tuệ to lớn của nhân dân, tổng kết các kinh nghiệm phong phú, sinh động từ thực tiễn để góp phần hoàn thiện đường lối, chính sách của Đảng, thực hiện quá trình “tự giáo dục” của nhân dân.

Hai là, từ yêu cầu xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh và không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của Đảng. Thực tiễn hoạt động của Đảng ta cho thấy, sự đóng góp của báo chí trong công tác xây dựng Đảng là hết sức to lớn. Đảng ta chỉ rõ, báo chí đã góp phần nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn, cổ vũ những điển hình tốt, tham gia tích cực vào cuộc đấu tranh tư tưởng, đấu tranh lý luận, chống âm mưu và thủ đoạn diễn biến hòa bình của các thế lực thù địch. Đồng thời, với tư cách là tiếng nói của Đảng, báo chí đã làm cho nhân dân tin vào Đảng và thực hiện thắng lợi đường lối đổi mới của Đảng.

Ba là, từ nhu cầu của bản thân sự phát triển báo chí. Nếu không có sự tổ chức, phối hợp các loại hình của các cấp lãnh đạo để tạo thành một đội quân báo chí thống nhất, tuyên truyền cho nhiệm vụ chung sẽ dẫn đến tình trạng chông chéo, “trống đánh xuôi, kèn thổi ngược” trong tuyên truyền, hiệu quả tuyên truyền không những không cao,

thậm chí còn phản tác dụng. Do đó, sức mạnh của các kênh thông tin chỉ được cộng hưởng và phát huy tối đa khi tất cả đều có sự lãnh đạo, quản lý, điều hành của Đảng, Nhà nước và Chính phủ.

1.2.2 Vai trò của báo chí trong thông tin tuyên truyền về chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và điều hành của Chính phủ.

Hệ thống báo chí ở nước ta hiện nay đang phát triển rất mạnh mẽ và trở thành một thành tố rất quan trọng của xã hội. Đây vừa là động lực, vừa là công cụ trong hoạt động tổ chức, quản lý và nâng cao dân trí trong xã hội. Trong hoạt động của mình, báo chí đã thể hiện vai trò cũng như khả năng tạo sự tương tác xã hội, hướng dẫn, định hướng hành vi hoạt động trong công chúng. Chính vì vậy, nó trở thành một thiết chế xã hội, được coi là tác nhân cơ bản hình thành các liên kết xã hội.

Các phương tiện truyền thông đại chúng thực hiện chức năng quản lý xã hội của mình bằng việc cung cấp thông tin cho xã hội, hình thành và định hướng dư luận xã hội theo mục đích nhất định của chế độ, của giai cấp. Ở nước ta, các phương tiện này là kênh thông tin đăng tải, phổ biến, giải thích đường lối, chính sách của Đảng Cộng sản Việt Nam, Nhà nước và công tác chỉ đạo, điều hành của Chính phủ; góp phần vào xây dựng và hoàn thiện các quyết sách mang tầm vĩ mô. Đồng thời, Đảng, Nhà nước và Chính phủ ta coi các phương tiện truyền thông đại chúng là kênh giám sát, phản biện xã hội qua dư luận xã hội. Dư luận xã hội sẽ giúp các cấp lãnh đạo hiểu được “tâm trạng” của xã hội, từ đó có những chính sách, hành động hợp lý, kịp thời.

1.3. Thực trạng và những vấn đề đặt ra đối với báo chí trong công tác thông tin tuyên truyền giai đoạn hiện nay.

Cán bộ và phóng viên báo chí, truyền thông hiện đang có một môi trường hoạt động khá rộng lớn và thuận lợi để khai thác và cung cấp thông tin đa dạng, kịp thời và có những thuận lợi mới để thực hiện hợp tác quốc tế. Khi báo chí Việt Nam càng phát huy vai trò của mình trong khu vực và quốc tế thì công chúng lại càng có thêm sự lựa chọn thông tin và nhu cầu có tính cạnh tranh về chất lượng, sự tiện lợi.

Bên cạnh đó, công tác xây dựng và tổ chức thực hiện các văn bản quy phạm pháp luật về báo chí, xây dựng chế độ, chính sách về báo chí được Đảng, Nhà nước và Chính phủ quan tâm chỉ đạo thực hiện nên đã đạt được một số kết quả nhất định, qua đó tạo điều kiện thuận lợi hơn cho báo chí Việt Nam trong hoạt động.

Bên cạnh những thuận lợi nêu trên, hoạt động của báo chí truyền thông ở nước ta những năm qua vẫn còn gặp phải nhiều khó khăn, thách thức. Công tác tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận về báo chí truyền thông chưa theo kịp thực tiễn sôi động, nhanh chóng và phức tạp của báo chí truyền thông hiện nay. Lĩnh vực đào tạo bồi dưỡng nhân lực báo chí truyền thông chưa đáp ứng nhu cầu xã hội, chất lượng chưa cao, Luật báo chí và hành lang pháp lý nói chung chậm đổi mới, bổ sung; cơ chế chính sách còn lạc hậu, xa rời thực tiễn.

Do đó, đổi mới phương thức và nâng cao hiệu quả sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước và sự điều hành của Chính phủ đối với báo chí là một trong những nhiệm vụ hàng đầu đặt ra hiện nay nhằm làm cho hoạt động báo chí ở nước ta ngày càng phù hợp hơn, hiệu quả hơn trong việc tuyên truyền, cổ động và tổ chức quần chúng nhân dân

thực hiện chủ trương, đường lối, chính sách của Đảng, Nhà nước và công tác chỉ đạo của Chính phủ.

Bên cạnh đó, mỗi cơ quan báo chí cần phải xác định rõ tôn chỉ, mục đích của mình, chuẩn bị các phương tiện kỹ thuật mới, tiếp thu và áp dụng những thành tựu khoa học công nghệ hiện đại vào hoạt động báo chí, đảm bảo thông tin trên báo chí nhanh chóng, chính xác, đúng định hướng

Tiểu kết Chương 1

Đến nay nước ta đã có đầy đủ các loại hình báo chí mà thế giới đã có, với số lượng tương đối phong phú và một đội ngũ những người làm báo đông đảo. Tuy vẫn còn một số hạn chế nhất định, nhưng không thể phủ nhận báo chí truyền thông là lĩnh vực có vai trò đặc biệt quan trọng trong công tác tư tưởng, lý luận - đây cũng là một bộ phận cấu thành đặc biệt quan trọng trong toàn bộ hoạt động của Đảng. Chính vì vậy, tăng cường công tác quản lý báo chí, xuất bản trong bối cảnh đất nước ta bước vào giai đoạn phát triển mới với những nhiệm vụ cách mạng mới là yêu cầu hết sức cấp thiết.

CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG NỘI DUNG CHƯƠNG TRÌNH VIETNAM ONLINE VỚI CÔNG TÁC THÔNG TIN TUYÊN TRUYỀN VỀ HOẠT ĐỘNG CỦA CHÍNH PHỦ (TỪ THÁNG 5/2008 ĐẾN 5/2010)

2.1. Quá trình Chính phủ chỉ đạo, điều hành đất nước thể hiện trong Chương trình Vietnam Online

2.1.1. Giới thiệu về Chương trình Vietnam Online

Đây là một sản phẩm truyền thông đa phương tiện hình thành bởi kết quả hợp tác giữa hai cơ quan thông tin mạnh của đất nước - Cổng TTĐT Chính phủ với thế mạnh là cơ quan thông tin về sự chỉ đạo, điều hành của Chính phủ và Đài THKTS VTC có lợi thế về công nghệ sẽ khắc phục được những nhược điểm về thông tin trước đây.

Cổng Thông tin điện tử Chính phủ: được chính thức hòa mạng Internet toàn cầu vào ngày 10/01/2006, tại địa chỉ <http://www.chinhphu.vn>, Cổng TTĐT Chính phủ đã góp phần tích cực đưa được hoạt động chỉ đạo, điều hành của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đến với các cấp quản lý, với đông đảo nhân dân cả trong và ngoài nước.

Đài Truyền hình Kỹ thuật số VTC: chính thức được thành lập ngày 19/8/2004, thuộc Bộ Thông tin Truyền thông nhưng có mô hình hoạt động đặc biệt khi trực thuộc Tổng Công ty Truyền thông Đa phương tiện VTC. Hiện nay, Tổng Công ty đang từng bước hoàn thiện những thủ tục cuối cùng để trở thành Tập đoàn truyền thông đa phương tiện VTC.

Ban Biên tập Thời sự: là đơn vị có vị trí đặc biệt quan trọng trong Đài THKTS VTC. Ban biên tập Thời sự có nhiệm vụ tuyên truyền về các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, hoạt động chỉ đạo điều hành của Chính phủ, các hoạt động của đơn vị chủ quản Đài là Bộ Thông tin và Truyền thông cũng như phản ánh tâm tư, nguyện vọng của người dân.

Ban Biên tập Chương trình Vietnam Online:

- Cơ cấu tổ chức, bộ máy Ban biên tập gồm: Chỉ đạo chương trình: ông Nguyễn Xuân Phúc - Ủy viên Bộ Chính trị, Phó Thủ tướng Chính phủ.; Cố vấn cao cấp: ông Vũ Khoan - Nguyên Phó Thủ tướng Chính phủ.; Chịu trách nhiệm nội dung: ông Phạm Việt Dũng - Tổng Biên tập Website Chính phủ.; Chịu trách nhiệm sản xuất: nhà báo Lê Ngọc Đức - Phó Giám đốc Đài THKTS VTC.; Tổ chức thực hiện: nhà báo Mạnh Tú - Phó Ban Thời sự Đài THKTS VTC.

- Kết cấu chương trình: thời lượng 30 phút.

➤ Phần 1: (6 đến 10 phút): thông tin về các hoạt động nổi bật của Đảng, Nhà nước và Chính phủ.

➤ Phần 2: (4 đến 8 phút): Thông tin về các văn bản, quyết định mới của Chính phủ.

➤ Phần 3: (4 đến 8 phút): Phóng sự phản ánh thực tiễn thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước và chỉ đạo, điều hành của Chính phủ.

2.1.2. Khảo sát Chương trình Vietnam Online từ tháng 5/2008 đến tháng 8/2010.

Theo thống kê, trung bình có từ 3-4 triệu lượt người truy cập vào Cổng TTĐT Chính phủ mỗi ngày, cao nhất lên tới 10 triệu lượt. Số lượt người truy cập xem Chương trình Vietnam Online chiếm tới 23% số lượt truy cập vào Cổng TTĐT Chính phủ. Trong khi đó, qua khảo sát, số lượng người xem Chương trình Vietnam Online qua truyền hình trên các kênh sóng của Đài THKTS VTC đạt trung bình 30 triệu lượt vào năm 2009.

Những chủ trương, chính sách lớn của Đảng, Nhà nước và công tác chỉ đạo, điều hành của Chính phủ đã được thông tin kịp thời, hiệu

quả trên Chương trình Vietnam Online, qua đó định hướng dư luận, củng cố niềm tin của nhân dân vào các chủ trương chính, sách, các giải pháp chỉ đạo, điều hành của Đảng, Nhà nước, Chính phủ.

Bằng phương pháp khảo sát đọc, theo dõi trực tiếp các Chương trình Vietnam Online trong 02 năm (từ tháng 5/2008 đến tháng 5/2010), chúng tôi xin khái quát việc thông tin, tuyên truyền của Chương trình Vietnam Online về một số chủ trương, chính sách lớn của Đảng, Nhà nước và công tác chỉ đạo, điều hành của Chính phủ qua các tin, bài, phóng sự tiêu biểu như sau:

- Các giải pháp nhằm tiếp tục kiểm chế lạm phát, ổn định kinh tế vĩ mô, bảo đảm an sinh xã hội và tăng trưởng bền vững nhằm hoàn thành tốt nhất các mục tiêu nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội. Các tin bài tiêu biểu như: tin *“Quốc tế đánh giá cao tiến triển tích cực của kinh tế Việt Nam”* phát sóng ngày 21/06/2009.; tin *“Tài cấu trúc nền kinh tế thời kỳ hậu khủng hoảng”* phát sóng ngày 09/07/2009...

- Chủ trương hỗ trợ giảm nghèo nhanh và bền vững tại 61 huyện nghèo tại các tỉnh miền núi, vùng sâu, vùng xa:. Tin tài tiêu biểu như: phóng sự *“Nghị quyết 30A của Chính phủ đã đi vào cuộc sống”* phát sóng ngày 06/07/2009; phóng sự *“Xuất khẩu lao động tại 61 huyện nghèo: Hơn 100 đồng bào dân tộc sắp đi Hàn Quốc”* phát sóng ngày 22/07/2009...

- Việt Nam đảm nhiệm thành công vai trò Chủ tịch ASEAN năm 2010. Tin bài tiêu biểu như: tin *“Phối hợp hành động để hiện thực hóa Cộng đồng ASEAN”* phát sóng ngày 09/04/2010; tin *“Các định hướng cho hợp tác ASEAN trong năm 2010”* phát sóng ngày 10/04/2010...

● Chính phủ đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính với Đề án 30 về cải cách thủ tục hành chính trong một số lĩnh vực quản lý Nhà nước giai đoạn 2007-2010. Tin bài tiêu biểu như: tin *“Lần đầu tiên trao giải ứng dụng công nghệ thông tin cho cải cách hành chính tại Hà Nội”* phát sóng ngày 22/07/2009; phóng sự *“Giai đoạn II của Đề án 30: Xóa rào cản đối với sự phát triển kinh tế và xã hội”* phát sóng ngày 27/10/2009...

Bên cạnh các tin, bài, trong chương trình Vietnam Online, nhiều thành viên Chính phủ khóa XII đã xuất hiện trả lời phỏng vấn, đối thoại về những chủ trương, chính sách mới của Đảng, Nhà nước và công tác chỉ đạo, điều hành của Chính phủ, tiêu biểu như: Bộ trưởng, Chủ nhiệm Văn phòng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn Cao Đức Phát...

2.2. Đánh giá hiệu quả tuyên truyền của chương trình Vietnam Online về công tác chỉ đạo, điều hành đất nước của Chính phủ.

2.2.1. Chương trình góp phần định hướng dư luận xã hội, tạo hiệu ứng tuyên truyền tích cực.

Theo khảo sát, trong hai năm hoạt động, chương trình đã phát sóng đều đặn hơn 700 bản tin, thực hiện khá tốt chức năng định hướng dư luận. Một số tin, bài, phóng sự tiêu biểu thể hiện rõ tiêu chí này như: Phóng sự *“Đồng bào dân tộc Kor tại Quảng Nam vươn lên thoát nghèo, ổn định cuộc sống”* phát sóng ngày 13/5/2010; Tin *“Nâng cao ý thức trong việc cấm hút thuốc lá nơi công cộng”* phát sóng ngày 16/5/2010...

2.2.2. Chương trình bước đầu thể hiện tính phản biện xã hội cao.

Bên cạnh sứ mệnh to lớn tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật Nhà nước, vai trò phản biện xã hội của báo chí cũng rất quan trọng vì báo chí có khả năng trực tiếp thực hiện cũng như tạo ra những cơ hội, diễn đàn để nhân dân tham gia nhận xét, thẩm định, đánh giá, góp ý cho các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Khảo sát các tin, bài, phóng sự đăng tải trên Chương trình Vietnam Online, chúng tôi nhận thấy rằng nhiều tác phẩm đã bước đầu thực hiện tốt chức năng phản biện và giám sát xã hội. Một số tin, bài đã cho thấy tính hiệu quả trong việc kiểm tra các hoạt động, các diễn biến trong đời sống xã hội như: Phóng sự *“Tăng giá xăng dầu trong thời điểm nóng bỏng hiện nay có phải là tối ưu?”* phát sóng ngày 03/07/2009; Phóng sự *“Vụ bé gái 10 tuổi bị đánh đập tàn bạo: có thể khởi tố vụ án”* phát sóng ngày 20/10/2009.

2.2.3. Phản ánh tâm tư, nguyện vọng, đóng góp của người dân đối với quyết sách mới của Đảng, Nhà nước và Chính phủ.

Một trong những điểm nhấn của chương trình về mặt nội dung là các phóng sự truyền hình trong chuyên mục *“Lắng nghe cuộc sống”*. Chuyên mục đã bắt nhịp được hơi thở cuộc sống, phản ánh sự tiếp nhận cũng như phản hồi của người dân và doanh nghiệp đối với những chủ trương, chính sách của Đảng, quyết sách, giải pháp điều hành của Chính phủ. Các phóng sự trong chuyên mục hơn thế nữa còn phát hiện được nhiều vấn đề mới và đề xuất những chính sách hợp lý, phù hợp với thực tiễn, tiêu biểu như: phóng sự *“Để công trình thủy điện sống chung với lũ”* phát sóng ngày 21/10/2009 phản ánh việc sau cơn bão

số 9 năm 2009, ảnh hưởng từ mưa lũ đã làm cho không ít công trình thủy điện ở các tỉnh miền Trung và Tây Nguyên bị hư hại nặng nề. Ngoài thiệt hại về kinh tế thì nhiều nhà máy đã phải ngừng vận hành để khắc phục sự cố, ảnh hưởng đến việc cung cấp nguồn năng lượng cho lưới điện quốc gia. Thực tế này cho thấy là việc tàn phá rừng đầu nguồn đã tạo ra những trận lũ quét kinh hoàng đe dọa đến cuộc sống của người dân. Do đó, các nhà đầu tư cần tính toán cụ thể hơn để các công trình thủy điện có thể sống chung với lũ...

2.2.4. Chương trình kịp thời hướng dẫn thực hiện các chủ trương, chính sách mới của Đảng, Nhà nước, Chính phủ.

Một trong những sự khác biệt của Vietnam Online so với các chương trình thời sự chính trị khác, đó là chương trình đã xây dựng chuyên mục “*Chính sách mới*” nhằm thông báo tới người dân những chủ trương, quyết sách lớn của Đảng, Nhà nước và Chính phủ, đáp ứng những đòi hỏi của cuộc sống. Bên cạnh đó, chuyên mục này cũng đã chuyển tải kịp thời, chính xác đến người dân và cộng đồng doanh nghiệp sự chỉ đạo, điều hành của Chính phủ cũng như hướng dẫn thực hiện chính sách, pháp luật của các Bộ, ngành, địa phương.

2.2.5. Một số đổi mới về cách thức thể hiện

Toàn bộ hình hiệu, các hình cắt, thanh bar chạy chữ phỏng vẫn được sử dụng trong chương trình Vietnam Online được thiết kế đồ họa khá hài hòa, đơn giản nhưng hợp lý. Tông màu vàng và đỏ sậm của lá quốc kỳ được kết hợp cũng tạo nên một bản sắc khá đặc trưng cho một chương trình truyền hình của Chính phủ.

Bên cạnh đó, tuy đội ngũ thực hiện chương trình là các phóng viên, biên tập viên có tuổi đời, tuổi nghề còn rất non trẻ so với nhiều

chương trình, bản tin thời sự chính luận khác nhưng cách viết lời dẫn, thực hiện các đoạn phỏng vấn đã bước đầu cho thấy sự trẻ trung, hiện đại, tránh đi vào lối cũ, sáo mòn khi thông tin về các chủ trương chính sách của Đảng, Nhà nước và chỉ đạo điều hành của Chính phủ.

2.3. Một số hạn chế về nội dung và hình thức của Chương trình Vietnam Online.

2.3.1. Về mặt nội dung

Bắt cập đầu tiên cần được chỉ ra, đó là chương trình vẫn còn nặng các thông tin mang tính “lễ tân, ngoại giao” về các hoạt động của lãnh đạo Chính phủ. Thứ hai, chất lượng tin bài do hai văn phòng đại diện miền Trung và miền Nam thực hiện vẫn còn chưa đáp ứng được tốt nhất yêu cầu đặt ra của Chương trình. Thứ ba, chương trình sử dụng khá nhiều tác phẩm được cung cấp bởi các Đài truyền hình, cơ quan báo chí khác. Thứ tư, nhiều nội dung tin bài phát sóng trong chương trình còn dưới dạng văn bản tổng kết báo cáo rất chung chung. Khâu tổ chức sản xuất cũng chưa hiệu quả nên với đề tài khá hay, phóng viên vẫn chưa khai thác được thành một loạt tác phẩm đặc sắc mang tính phản biện cao.

2.3.2. Về mặt hình thức

Thứ nhất, chất lượng âm thanh, hình ảnh của các tin, bài, phóng sự sản xuất bởi đội ngũ làm chương trình và các tin bài, phóng sự do các Đài truyền hình địa phương cung cấp vẫn còn “vênh” khá nhiều. Thứ hai, các phóng sự của chương trình còn sử dụng nhiều hình ảnh tư liệu. Thứ ba, một số tin, bài, phóng sự phát sóng vẫn còn xuất hiện những “hạt sạn” do cả khâu tiền kỳ và hậu kỳ như: quay phim lấy sai cỡ cảnh, dựng hình bị vấp, lời bình tin, bài sai với hình ảnh. Thứ tư,

nhiều MC còn khá yếu cả về chuyên môn và bản lĩnh của một người dẫn thời sự chính luận.

Tiểu kết Chương 2

Sự phối hợp để ra mắt một chương trình truyền thông đa phương tiện như Vietnam Online là chưa từng có tiền lệ. Vì vậy, trong những ngày tháng đầu đi vào hoạt động, chương trình khó tránh khỏi những hạn chế cả về nội dung và hình thức. Tuy nhiên, với trách nhiệm chính trị và thiện chí hợp tác tích cực của Công TTĐT Chính phủ và Đài THKTS VTC, những vướng mắc đã được giải quyết và quy trình phối hợp sản xuất chương trình ngày càng được hoàn thiện.

CHƯƠNG 3

MỘT SỐ GIẢI PHÁP VÀ KHUYẾN NGHỊ NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CHƯƠNG TRÌNH VIETNAM ONLINE

3.1 Khuyến nghị nhằm nâng cao chất lượng thông tin về các quyết sách của Đảng, Nhà nước và Chính phủ trong giai đoạn hiện nay.

Đề tiếp tục phát huy mạnh mẽ hơn nữa vai trò của báo chí đối với sự nghiệp đổi mới, báo chí cần góp phần tích cực tạo sự thống nhất nhận thức, sự quyết tâm của toàn Đảng, toàn dân. Các cơ quan báo chí cần quán triệt quan điểm để thông tin, tuyên truyền đảm bảo tính kịp thời, toàn diện, chuẩn xác, có tác dụng định hướng dư luận; tránh gây ra những hiệu ứng tiêu cực. Đồng thời, báo chí cần kiên trì đấu tranh với cái ác, cái xấu, tệ tham nhũng, lãng phí, quan liêu, các loại tệ nạn xã hội, song song với đó là đấu tranh, phản bác các thông tin, quan điểm sai trái, phản động của các thế lực cơ hội, thù địch lợi dụng các vấn đề dân chủ, nhân quyền, dân tộc, tôn giáo, biển đảo... để xuyên tạc, vu cáo, chống phá Đảng, Nhà nước, sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta.

3.2. Khuyến nghị nhằm nâng cao chất lượng Chương trình Vietnam Online

3.2.1. Về nâng cao chất lượng nội dung chương trình

Các tin tức thời sự trong ngày của Chương trình Vietnam Online cần phải hướng tới tiêu chí: nhanh, kịp thời, đề cập những vấn đề nóng bỏng, bức xúc của đời sống kinh tế xã hội đất nước nhưng phải đảm bảo yêu cầu chính xác, đúng định hướng. Bên cạnh đó, chương trình cần được cải tiến theo hướng: việc đưa tin về hoạt động của lãnh đạo Đảng, Nhà nước và Chính phủ phải căn cứ vào giá trị thông tin kết hợp với giá trị tuyên truyền của sự kiện. Khi đưa tin về hoạt động hội nghị, hội thảo cần chọn góc độ, khía cạnh có vấn đề để đưa tin chứ không tường thuật theo tiến trình của hội thảo, hội nghị.

Việc đổi mới tin tức thời sự còn thể hiện ở chỗ phải phát hiện vấn đề mới và đưa thông tin theo hướng liên tục phát triển. Thông tin cần được phân tích ở nhiều góc cạnh, nhiều cấp độ, nhiều chiều để khán

giả hiệu rõ bản chất của vấn đề. Cùng với đó, chương trình cần tăng cường hơn nữa chất lượng các phóng sự trong chuyên mục “*Lắng nghe cuộc sống*” – coi đây là điểm nhấn của cả chương trình.

Không chỉ có vậy, với tính chất là một bản tin thời sự chính luận, Vietnam Online cũng cần tăng cường tính chiến đấu cho chương trình, thể hiện quan điểm, thái độ rõ ràng trước những vấn đề gây mâu thuẫn hay bức xúc trong dư luận trong nước cũng như quốc tế mà lãnh đạo Chính phủ và các Bộ, ngành đã đưa ra hướng giải quyết.

3.2.2. Về nâng cao chất lượng hình thức chương trình.

Đội ngũ tổ chức sản xuất, đạo diễn chương trình, thư ký biên tập của Vietnam Online cần nghiên cứu thay đổi cách thức thực hiện, tiến tới phát sóng trực tiếp chương trình để cập nhật thông tin mới đến phút cuối cùng.

Đối với việc đăng tải chương trình trên trang web của Cổng TTĐT Chính phủ, bộ phận kỹ thuật của hai bên cần phối hợp nhằm tăng tốc độ đường truyền, cập nhật nhanh chóng các chương trình để công chúng có thể theo dõi trực tiếp và xem lại. Cùng với đó, cần xem xét đăng tải lời bình chi tiết một số tin, bài phóng sự đặc sắc đã phát sóng trên trang web và lập những diễn đàn để công chúng gửi ý kiến của mình về vấn đề đã được các chương trình đưa tin, phản ánh.

3.2.3. Về tăng cường tính tương tác giữa chương trình với công chúng.

Ban biên tập chương trình có thể sử dụng phần chạy chữ dưới chân chương trình hiện nay để đăng tải một cách có chọn lọc những ý kiến góp ý của khán giả gửi về. Bên cạnh đó, Ban biên tập phải thể hiện tính tương tác ngay từ khâu phát hiện các đề tài gần gũi với người dân,

được sự quan tâm của người dân; tăng cường tiếng nói của nhân dân, tạo điều kiện để khán giả được gửi gắm tâm tư, nguyện vọng qua hệ thống hộp thư điện tử, điện thoại...

3.2.4 Về nâng cao chất lượng đội ngũ phóng viên, biên tập viên của chương trình.

Thực hiện một chương trình bản tin mang tính chất thời sự chính trị, bản lĩnh chính trị của đội ngũ phóng viên, biên tập viên là rất quan trọng. Vì vậy, Ban biên tập cần có lộ trình đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị để đưa các phóng viên, biên tập viên đủ tư cách, bản lĩnh và chuyên môn đứng trong hàng ngũ của Đảng.

3.2.5. Tăng cường các trang thiết bị truyền hình hiện đại, đồng bộ cho Ban biên tập Chương trình

Được thừa hưởng những thành quả công nghệ cao trong công nghệ sản xuất truyền hình của Đài THKTS VTC nhưng Ban biên tập Thời sự vẫn cần nhận được sự quan tâm hơn nữa của lãnh đạo Cổng TTĐT Chính phủ và Đài THKTS VTC để nâng cấp, hiện đại hóa hệ thống trang thiết bị hiện có, nhằm đáp ứng nhu cầu sản xuất chương trình trong thời gian tới.

Tiểu kết chương 3

Sự ra đời Chương trình Việt Nam Online là chủ trương đúng đắn phù hợp với xu thế phát triển của thời đại truyền thông tin đa phương tiện hiện nay. Tuy nhiên, chương trình cũng đứng trước thách thức không nhỏ, đó là phải tuyên truyền các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước công tác chỉ đạo, điều hành của Chính phủ một cách hiệu quả hơn nhưng đồng thời cũng phải tạo sự hấp dẫn đối với khán giả. Do đó, việc nâng cao phẩm chất chính trị, đạo đức, tính

chuyên nghiệp của đội ngũ phóng viên, biên tập viên của chương trình là hết sức cần thiết. Có như vậy, Vietnam Online mới sản xuất được những tin bài, phóng sự chất lượng để định hướng dư luận xã hội và mang tính phản biện cao.

KẾT LUẬN

Qua luận văn của mình, tác giả đã phân tích về yêu cầu, nhiệm vụ của báo chí truyền thông trong việc thông tin tuyên truyền về chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước và công tác chỉ đạo, điều hành của Chính phủ trong giai đoạn hiện nay. Đây là một vấn đề tuy đã được đề cập nhưng chưa được hệ thống trong các sách, tạp chí, công trình nghiên cứu về báo chí truyền thông thời gian qua.

Tuy nhiên, đi vào cụ thể, do hạn chế về phạm vi nghiên cứu, thời gian thực hiện đề tài cũng như sự giới hạn về dung lượng của luận văn mà tác giả không thể khảo sát được tất cả các chương trình Vietnam Online đã phát sóng cho đến thời điểm hiện tại. Cùng với đó, tác giả cũng chưa thể thăm dò ý kiến của số lượng lớn công chúng trên diện rộng, phạm vi khảo sát của luận văn chỉ là trong hai năm nên việc đánh giá các tin, bài phóng sự đã phát sóng của chương trình trong khoảng thời gian này cũng chỉ ở mức độ tương đối. Mặc dù vậy, luận văn đã đưa ra được những nhận xét cơ bản về thực trạng của Chương trình Vietnam Online và đưa ra các giải pháp cụ thể nhằm nâng cao chất lượng nội dung và hình thức của chương trình.

Giải pháp kiến nghị có tính chất bao trùm, xuyên suốt là nâng cao nhận thức và sự phối hợp giữa lãnh đạo Công TTĐT Chính phủ, lãnh đạo Đài THKTS VTC và lãnh đạo Ban biên tập Chương trình Vietnam Online. Cụ thể hơn, cần thường xuyên đánh giá, rút kinh nghiệm, bổ sung và dần hoàn thiện cơ chế phối hợp giữa Công TTĐT Chính phủ và Đài THKTS VTC cũng như cơ cấu tổ chức Ban biên tập Chương trình Vietnam Online và quá trình tổ chức sản xuất nội dung.

Bên cạnh những giải pháp cụ thể, nhiều vấn đề đặt ra cần được tiếp tục nghiên cứu như: lý luận về thay đổi của tình hình khách quan dẫn tới thay đổi cách thức tuyên truyền về chủ trương chính sách của Đảng, Nhà nước và chỉ đạo điều hành của Chính phủ; hay vấn đề xây dựng một chuẩn chung cho các cơ quan thông tấn báo chí trong việc thông tin về lĩnh vực quan trọng này... Có như vậy, báo chí mới thực sự góp tiếng nói của mình vào sự nghiệp đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và chủ động hội nhập kinh tế quốc tế một

cách có hiệu quả nhằm xây dựng đất nước Việt Nam giàu mạnh, văn minh, định hướng XHCN.